

stichting orgelkring "hendrik niehoff"

gevestigd te 's-hertogenbosch

Programma van het concert in de Sint-Janskathedraal te 's-Hertogenbosch
op dinsdag 21 juni 2022 om 20.00 uur door **Vincent van Laar**.

Vincent van Laar studeerde orgel en klavecimbel bij Nico van den Hooven, Harald Vogel, Glen Wilson en Bob van Asperen. Hij behaalde aan het Utrechts Conservatorium het diploma orgel UM (1984) en aan het Koninklijk Conservatorium te 's Gravenhage het diploma klavecimbel UM (1988).

Naast zijn grootste passie, de muziek van J.S. Bach, gaat zijn voorliefde met name uit naar de werken van J.P. Sweelinck en het Noord-Duitse repertoire van de 17de en 18de eeuw.

Als continuospeler en solist is hij o.a. verbonden aan Concerto d'Amsterdam en The Northern Consort. Als gast trad hij onder meer op met o.m. Musica Amphion en de Nederlandse Bachvereniging.

Hij verzorgde vele radio-opnamen. Tevens werkte Vincent van Laar als organist mee aan de met een Edison bekroonde NM classics cd-opname van Sweelincks complete klavierwerken. Hij nam vele andere CD's op - voor meer, zie vincentvanlaar.nl

Programma

– Praeludium in C	BuxWV 137	Dieterich Buxtehude (1637 – 1707)
– Ach Gott und Herr (2 verzen)	BuxWV 177	
– Canzona in G	BuxWV 171	
– Durch Adams Fall ist ganz verderbt	BuxWV 183	
– Praeludium in g		Georg Böhm (1661 – 1733)
– Schmücke dich, o liebe Seele	BWV 654	Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)
– Herr Jesu Christ dich zu uns wend	BWV 655	
– Nun komm der Heiden Heiland	BWV 659	
– Jesus Christus, unser Heiland	BWV 666	
– Komm Gott, Schöpfer, heiliger Geist	BWV 667	
– Concerto in d (naar Vivaldi)	BWV 596	
- Allegro-Grave-Fuga		
- Largo e spiccato		
- Allegro		
– Pièce d'Orgue in G	BWV 572	

Toelichting

Twee componisten zijn een belangrijke inspiratiebron geweest voor de jonge Johan Sebastian Bach: Georg Böhm en Dieterich Buxtehude. Voordat Bach zelf aan het woord is, klinken eerst werken van zijn inspirators.

In het jaar 1700 vertrok Bach naar Lüneburg, alwaar hij aan het Michaelisgymnasium studeerde. In deze stad maakte hij kennis met Georg Böhm, de organist van de Johanniskirche. Het is meer dan waarschijnlijk dat Böhm de jonge Bach ook onderrichtte. Misschien ook rond 1700, maar in elk geval in 1705/06 bracht Bach voor meerdere maanden een bezoek aan de in Lübeck werkzame Dieterich Buxtehude. Thuisgekomen zat zijn tas vol met gekopieerde werken van Noordduitse componisten, die vervolgens door zijn oudere broer Johann Christoph werden opgenomen in twee verzamelingen, waaronder het zogenaamde 'Andreas Bach Buch'.

Twee werken uit deze verzameling staan op het programma: het Praeludium in C van Buxtehude en het Praeludium in g van Böhm. Beide werken volgen het klassieke principe van de retorica. Een goed betoog is samengesteld uit een inleiding (exordium), de eigenlijke vertelling (narratio), een of meerdere tegenwerpingen (confutatio) en een afsluiting (conclusio). Beide Praeludia bestaan dus uit meerdere delen.

De hier geprogrammeerde werken van Johann Sebastian Bach zijn in eerste aanleg ontstaan in Bachs periode te Weimar (1708-1717). De koralen zijn alle bekend onder de naam 'Leipziger Choräle'. Bach reviseerde zijn vroegere composities in de jaren 1744-48, toen hij werkzaam was in Leipzig. Het feit dat Bach de moeite nam de verzameling nogmaals in schoonschrift te noteren toont aan dat Bach zelf op de hoogte was van de uitzonderlijke kwaliteit van zijn koraalbewerkingen.

Het Concerto in d bewerkte Bach naar een Concerto van Antonio Vivaldi, waarschijnlijk in opdracht van de hertog Johann Ernst van Sachsen-Weimar. Eveneens te Weimar had Bach een kopie gemaakt van het 'Livre d'Orgue' van De Grigny; wellicht inspireerde het Bach tot het maken van het Pièce d'Orgue. De afzonderlijke delen van deze driedelige Fantasie dragen Franse benamingen, hoewel enkel het middendeel echt Frans georiënteerd is. De inleiding, het Tres vitement, kondigt eenstemmig op een onnavolgbare en virtuoze wijze de echte hoofdvertelling aan. We zijn dan bij het Gravement aanbeland, dat in feite een vijfstemmig Frans Plein Jeu is. Het werk kent tenslotte een adembenemend spannende uitleiding, het Lentement.